

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди

Наталя Кабусь

МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання індивідуального науково-дослідного завдання
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
факультету соціальних і поведінкових наук
спеціальності 231 «Соціальна робота»
денної та заочної форми навчання

Харків – 2023

УДК 378.147

Затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (протокол №16 від 24.06.2023 р.).

Рецензенти:

Романова І.А. – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Шимко І.М. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Криворізького державного педагогічного університету

Кабусь Н.Д. Менеджмент соціальної роботи: методичні рекомендації до виконання індивідуального науково-дослідного завдання для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 231 «Соціальна робота» денної та заочної форми навчання. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2023. 28 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол № 8 від 16 серпня 2023 р.

Методичні рекомендації до виконання індивідуального науково-дослідного завдання з дисципліни «Менеджмент соціальної роботи» укладені для здобувачів спеціальності 231 Соціальна робота ОП «Соціальна педагогіка» другого (магістерського) рівня вищої освіти денної і заочної форми навчання Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди.

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2023

© Кабусь Н.Д., 2023

ЗМІСТ

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ І ПРЕЗЕНТАЦІЇ ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАУКОВО- ДОСЛІДНОГО ЗАВДАННЯ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ДЕННОЇ ТА ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ.....	7
ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ	15
ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З ДИСЦИПЛІНИ.....	20
ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ДОСЯГНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	23
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	26

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «**Менеджмент соціальної роботи**» є нормативною дисципліною спеціальності 231 «Соціальна робота» професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, освітньої програми «Соціальна педагогіка».

Здобувачі вищої освіти з освітньої програми «Соціальна педагогіка» в результаті вивчення цієї дисципліни мають засвоїти зміст найважливіших ідей та практик, які стосуються управління установами соціальної сфери; оволодіння навичками прийняття рішень та управлінської комунікації з використанням інноваційних підходів до менеджменту соціальної роботи; опанувати здатність здійснювати управлінську діяльність в соціальній сфері

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування у здобувачів необхідних компетентностей:

- **ІК:** Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК 2: Здатність розробляти і управляти проектами;

ЗК 5: Здатність проведення досліджень на відповідному рівні;

ЗК 6: Здатність виявляти ініціативу та підприємливість;

ЗК 8: здатність генерувати нові ідеї (креативність);

ЗК 9: Навички міжособистісної взаємодії;

ЗК 10: Здатність працювати в команді;.

Фахові (спеціальні) компетентності:

СК 2: Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення;

СК 3: Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації;

СК 4: Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи;

СК 5: Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей / видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства;

СК 6: Здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності та якості соціальних послуг;

СК 7: Здатність до професійної рефлексії;

СК 8: Здатність до спільної діяльності та групової мотивації, фасилітації процесів прийняття групових рішень;

СК 9: Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівці;

СК 10: Здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності та якості соціальних послуг;

СК 11: Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи;

СК 12: Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства;

СК 14: Здатність до ефективного менеджменту організації у сфері соціальної роботи.

У результаті опанування змісту навчальної дисципліни здобувачі мають досягнути таких **програмних результатів навчання:**

ПРН 9: Критично оцінювати результати наукових досліджень і різні джерела знань про практики соціальної роботи, формулювати висновки та рекомендації щодо їх впровадження;

ПРН 11: Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук;

ПРН 13: Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності;

ПРН 15: Збирати та здійснювати кількісний і якісний аналіз емпіричних даних;

ПРН 17: Самостійно будувати та підтримувати цілеспрямовані, професійні взаємини з широким колом людей, представниками різних спільнот і організацій, аргументувати, переконувати, вести конструктивні переговори, результативні бесіди, дискусії, толерантно ставитися до альтернативних думок.

Якість засвоєння здобувачами знань щодо менеджменту соціальної роботи та управління установами соціальної сфери значною мірою залежить від ступеня їхньої самостійності у навчанні. Тому особлива увага у професійній підготовці майбутніх спеціалістів сфери управління приділяється організації самостійної роботи здобувачів. З цією метою підібрано різні за складністю індивідуальні завдання, запропоновано питання для обговорення і самостійного опрацювання.

Дисципліна передбачає виконання індивідуального науково-дослідного завдання для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форми навчання та двох контрольних робіт для здобувачів заочної форми навчання. Перша контрольна робота виконується у вигляді написання реферату, а друга у вигляді модульної контрольної роботи.

І. ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ І ПРЕЗЕНТАЦІЇ ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ЗАВДАННЯ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ДЕННОЇ ТА ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Мета індивідуального науково-дослідного завдання полягає у поглибленні знань здобувачів з менеджменту соціальної роботи та управління установами соціальної сфери й формуванні управлінське мислення майбутніх магістрів з соціальної роботи.

Індивідуальне науково-дослідне завдання здобувача складається з двох частин і передбачає:

1) проходження сертифікованого онлайн-курсу на платформі Prometheus+ для здобуття додаткових компетентностей в галузі управління установами соціальної сфери з отриманням сертифікату про успішне проходження курсу;

2) розробку й презентацію стратегії інноваційного розвитку установи соціальної сфери з урахуванням аналізу актуальних проблем установи соціальної сфери, на розв'язання яких спрямовується інноваційна діяльність **або** аналіз діяльності установи соціальної сфери на предмет проведення послідовної комунікаційної політики з аналізом і презентацією комунікативного профілю керівника (на вибір здобувача).

Індивідуальне науково-дослідне завдання виконується кожним здобувачем самостійно.

Завдання індивідуальної науково-дослідної роботи:

I. Проходження сертифікованого онлайн курсу (одного із запропонованих – на вибір здобувача) на платформі Prometheus+

з отриманням сертифіката про успішне завершення курсу.

Сертифікат про проходження онлайн-курсу на платформі Prometheus+ свідчить про здобуття додаткових компетентностей за тематикою онлайн-курсу, вказується у резюме при влаштуванні на роботу, а також є підвищенням кваліфікації для тих, хто працює в соціальній сфері.

Рекомендованими сертифікованими онлайн-курсами на платформі Prometheus+ в межах дисципліни «Менеджмент соціальної роботи» є:

- **Менеджмент** (https://prometheus.org.ua/course/course-v1:NGU+MANAGEMENT101+2018_T1)
- **Фінансовий менеджмент** (https://prometheus.org.ua/course/course-v1:NAUKMA+101+2014_T2)
- **Цифровий маркетинг** (https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+DM101+2021_T1)
- **Як почати власну справу в часи невизначеності: покроковий гайд від ТОП-підприємців України** (https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+SYOBTU101+2023_T1)
- **Успішний стартап: від ідеї до масштабування** (https://prometheus.org.ua/course/course-v1:UkrainianStartupFund+S_STARTUP101+2023_T1)
- **Соціальне підприємництво як шлях до фінансової сталості організації громадянського суспільства** (https://prometheus.org.ua/course/course-v1:IZ+SECS101+2021_T3)

Посилання на сертифіковані онлайн-курси на платформі Prometheus+ також розташовані на платформі дистанційної освіти Moodle на електронній сторінці навчальної дисципліни «Менеджмент соціальної роботи».

Рекомендації щодо проходження сертифікованого онлайн курсу на платформі відкритих онлайн-курсів Prometheus+ :

1) ознайомтесь з анотаціями, змістом запропонованих онлайн-курсів курсів та оберіть тематичний онлайн-курс, найбільш цікавий для Вас;

2) зареєструйтесь на обраний курс на платформі відкритих онлайн-курсів Prometheus+. Для реєстрації на сайті потрібно використовувати власну електронну пошту. **УВАГА!!!** Під час реєстрації на курс важливо правильно повністю вказати своє прізвище, ім'я, по-батькові українською або англійською мовою, оскільки саме ці дані будуть відображені у сертифікаті про проходження курсу;

3) пройдіть обраний курс на платформі Prometheus+ (перегляньте ВСІ відеолекції курсу та виконайте тестові завдання) у зручному для Вас режимі. **Увага!!!** Відеолекції (продовженістю 5-7 хвилин) та тестові завдання курсу (кількість тестів дорівнює кількості відеолекцій на обраному курсі) доступні для перегляду і виконання у будь-який час. Сертифікат про успішне проходження курсу генерується за умови надання 65% правильних відповідей на тестові завдання. Після завершення активної фази курсу всі навчальні матеріали лишаються доступними для здобувача;

4) згенеруйте іменний електронний сертифікат по завершенню курсу та завантажте його в особистому кабінеті під назвою курсу. Надайте електронний сертифікат про успішне завершення курсу викладачу для урахування виконання першої частини індивідуального завдання та нарахування балів в процесі оцінювання навчальних досягнень здобувача. Успішне проходження сертифікованого онлайн-курсу з наданням сертифікату оцінюється в 10 балів. **Важливо !!!** Здобувач має можливість автоматично отримати сертифікат після успішного завершення курсу в будь-який час;

5) презентуйте для інших здобувачів академічної групи основні аспекти змісту пройденого онлайн-курсу з висвітленням найбільш цікавої інформації на останньому занятті з дисципліни під час захисту ІНДЗ.

II. Розробка й презентація стратегії інноваційного розвитку установи соціальної сфери з урахуванням аналізу актуальних проблем установи соціальної сфери, на розв'язання яких спрямовується інноваційна діяльність або аналіз діяльності установи соціальної сфери на предмет проведення послідовної комунікаційної політики з аналізом і презентацією комунікативного профілю керівника (на вибір здобувача).

1) Рекомендації щодо розробки й презентації стратегії інноваційного розвитку установи соціальної сфери з урахуванням аналізу актуальних проблем установи соціальної сфери, на розв'язання яких спрямовується інноваційна діяльність або аналіз діяльності установи соціальної сфери

- *Дослідіть організаційну структуру установи соціальної сфери (в якій працюєте чи будь-якої установи соціальної сфери на вибір (наприклад, Департамент соціального захисту, центр надання адміністративних послуг, центр соціально-психологічної реабілітації і т.д.);*
- *Проаналізуйте діяльність конкретної установи соціальної сфери. Сформулюйте місію організації. Вкажіть конкретні цілі, що характеризують місію (технологічні, організаційні, кадрові, у взаємодії з іншими організаціями);*
- *Дослідіть актуальну стратегію розвитку організації, яка представлена на сайті установи соціальної сфери;*
- *Визначте особливості стратегічного потенціалу організації та формування його конкурентних переваг;*

- *Окресліть актуальні проблеми установи соціальної сфери, на розв'язання яких має спрямовуватись інноваційна діяльність;*
- *Запропонуйте стратегію інноваційного розвитку установи соціальної сфери з урахуванням аналізу актуальних проблем установи соціальної сфери, вкажіть необхідне ресурсне забезпечення;*
- *Запропонуйте кроки для впровадження та оцінки ефективності розробленої стратегії, підтримки зворотного зв'язку;*
- *Підготуйте презентацію індивідуального науково-дослідного завдання.*

2) *Рекомендації щодо аналізу діяльності установи соціальної сфери на предмет проведення послідовної комунікаційної політики з аналізом і презентацією комунікативного профілю керівника*

План аналізу діяльності будь-якої установи соціальної сфери на предмет проведення послідовної комунікаційної політики:

- *вкажіть місію установи соціальної сфери, проаналізуйте, чи відображено в місії організації комунікативні аспекти її функціонування;*
- *схарактеризуйте систему внутрішньої комунікації установи, назвіть конкретні цілі, що характеризують внутрішню комунікацію в організації;*
- *схарактеризуйте канали внутрішньої комунікації в організації, наведіть приклади матеріалів з відкритих каналів внутрішньої комунікації, схарактеризуйте проблеми, пов'язані з комунікацією в досліджуваній організації;*

- *схарактеризуйте систему зовнішньої комунікації організації, дослідіть, який імідж має організація у ЗМІ, наведіть приклад матеріалів з українських або зарубіжних ЗМІ;*
- *дослідіть, чи потрапляла організація в кризову ситуацію та яким чином вона її пододала;*
- *зробіть висновки щодо послідовності комунікативної політики установи соціальної сфери;*
- *надайте рекомендації щодо удосконалення комунікативної політики установи;*

План аналізу комунікативного профілю керівника установи (публічної особи):

- *дослідіть комунікативний профіль керівника установи (це також може бути керівник будь-якого рівня, публічна особа, український політик, громадський діяч тощо);*
- *надайте коротку біографічну інформацію про керівника установи чи публічну особу (вік, освіта), схарактеризуйте публічну частину біографії (кар'єрне зростання, як став відомим, наприклад, як прийшов в політику, які посади обіймав, чим завершилась (якщо завершилась) управлінська чи політична кар'єра);*
- *схарактеризуйте, бажано з ілюстраціями, вербальну і невербальну манери комунікативної поведінки керівника (публічної особи), а саме:*
  - *схарактеризуйте складові вербального профілю керівника (публічної особи): які слова найчастіше використовує; які соціальні проблеми найбільше обговорює у своїх публічних виступах; якого роду аргументацію використовує; які вербальні стратегії і тактики використовує в самопрезентації;*

- *схарактеризуйте складові невербального профілю публічної особи: компоненти міміки; типові жести; ораторські характеристики голосу; імідж керівника (публічної особи);*
- *презентуйте комунікативний профіль керівника установи (публічної особи) під час захисту індивідуального науково-дослідного завдання.*

Вимоги до підготовки й презентації індивідуального науково-дослідного завдання:

Робота виконується у письмовому вигляді або у вигляді слайдової презентації.

Обсяг індивідуальної роботи становить 5-7 сторінок.

Обов'язковою є титульна сторінка; далі надаються відповіді на запитання.

Необхідно правильно форматувати текст роботи. Установлено такі формати:

аркуш формату А4 (210x297 мм);

поля: зліва 20мм, справа –15 мм, зверху та знизу – 20 мм;

міжрядковий інтервал 1,5; **шрифт** TimesNewRoman; **кегель шрифту** 14;

вирівнювання по ширині, рівномірний розподіл тексту між лівим і правим полями;

саме питання виділяється – напівжирний шрифт, кегель 14. Далі йде відповідь на питання.

Результати дослідження, їх інтерпретація, висновки та рекомендації мають бути оформлені у вигляді письмової роботи чи слайдової презентації, захист якої відбувається на останньому практичному занятті курсу.

Політика щодо академічної доброчесності

Політика щодо академічної доброчесності учасників освітнього процесу формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності з урахуванням норм «Кодексу академічної доброчесності Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (затвердженого Вченою радою університету від 28.02.2023 р., протокол № 2), відповідно до якого дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

II. ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Контрольна робота є обов'язковою складовою підсумкового контролю навчальних досягнень здобувачів заочної форми навчання. Виконання здобувачами контрольної роботи спрямоване на комплексну перевірку обсягу, рівня та якості засвоєння ними навчального матеріалу, що підлягає вивченню під час аудиторних занять та самостійної роботи.

Контрольна робота № 1

Контрольна робота № 1 *виконується у вигляді доповіді.*

Метою є закріплення і контроль знань та навичок, набутих здобувачами в процесі вивчення дисципліни «Менеджмент соціальної роботи».

Важливо зазначити, що доповідь охоплює не лише висвітлення відповідної інформації, але й виявлення ставлення до неї того, хто доповідає ці джерела. Під час роботи над доповіддю здобувач може виявляти ініціативу і самостійність у підборі літературних джерел, складанні плану роботи та її оформленні. Це необхідно не тільки для вироблення в нього вміння працювати з матеріалом, а й для розвитку професійної культури та мовлення майбутнього магістра з соціальної роботи. Перш, ніж приступити до написання доповіді, доцільно:

- а) підібрати необхідну літературу з теми та опрацювати її;
- б) скласти план роботи;
- в) співставити факти, які розглядаються в літературі, виділити в них загальне та особливе, узагальнити вивчений матеріал відповідно до розробленого плану;

г) добрати необхідні приклади, сформулювати власні висновки з даної теми.

Тема доповіді обирається здобувачем самостійно із запропонованого переліку. Окрім запропонованих, студенти можуть самостійно обрати тему доповіді, враховуючи контекст дисципліни «Менеджмент соціальної роботи». Контрольна робота виконується здобувачами заочної форми навчання впродовж семестру, прикріплюється у вигляді файлу до завдання на електронній сторінці курсу у Moodle та презентується на останньому занятті з дисципліни.

Вимоги до доповіді

1. У доповіді потрібно розкрити актуальність та суть проблеми, що розглядається, дати визначення основних понять, огляд стану вирішення проблеми та основних підходів до її вивчення, викласти своє розуміння проблеми і зробити висновки. У тексті доповіді мають бути посилання на використані джерела.

2. Структура доповіді:

- титульна сторінка;
- зміст доповіді;
- вступ (актуальність проблеми та ступінь її розробленості, мета та завдання дослідження);
  - основна частина;
  - висновки, рекомендації;
- список використаної літератури (3-5 джерел, укладається відповідно до стандарту ДСТУ 302:2015).

3. При написанні доповіді потрібно використовувати різні наукові і науково-популярні джерела (монографії, наукові збірники, наукові журнали тощо).

4. Обсяг доповіді – 5-10 сторінок друкованого тексту (формат А4).

5. Форматування тексту роботи. Установлено такі формати:

- **аркуш** формату А4 (210x297 мм);

- **поля:** зліва 20мм, справа –15 мм, зверху та знизу – 20 мм;
  - **міжрядковий інтервал 1,5; шрифт TimesNewRoman; кегль шрифту 14;**
  - **вирівнювання** по ширині, рівномірний розподіл тексту між лівим і правим полями;
  - **назви розділів/підрозділів** роботи – напівжирний шрифт, кегль 14, крапка в кінці назви не ставиться, форматування – вирівнювання по центру;
6. **Список використаної літератури** оформляються відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи («Національний стандарт України ДСТУ 302:2015 Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»). Бібліографічний список з розміщується на останній сторінці доповіді на окремому аркуші.

Орієнтовна тематика доповідей

- 1) Системи ділових і особистісних якостей керівника установи соціальної сфери.
- 2) Вербальні та невербальні засоби спілкування, їх застосування в управлінському спілкуванні.
- 3) Унікальність, складності та обмеження менеджменту соціальної роботи з точки зору соціальних проблем, професійної соціальної роботи та прийняття та реалізації управлінських рішень.
- 4) Методи групового прийняття й оптимізації управлінських рішень.
- 5) Специфіка управління закладом соціальної роботи. Професійна діяльність лінійних і функціональних менеджерів на прикладі закладів соціальної сфери.
- 6) Час як ресурс менеджера соціальної роботи. Принципи вибору пріоритетних справ.
- 7) Менеджмент соціальної роботи як механізм реалізації соціальної політики.
- 8) Інструменти менеджменту соціальної роботи.
- 9) Сучасні інформаційні технології в менеджменті соціальної роботи.

- 10) Управлінські технології в системі менеджменту соціальної роботи.
- 11) Проаналізуйте структуру менеджерського корпусу соціальної роботи в Україні.
- 12) Стратегічне, оперативне та тактичне управління у сфері соціальної роботи.
- 13) Самоменеджмент як модель саморозвитку менеджерів соціальної роботи.
- 14) Залежність праці менеджера від його місця в ієрархії.
- 15) Культура ділового спілкування менеджера соціальної роботи.
- 16) Роль менеджера у формуванні надійної репутації організації соціальної сфери.
- 17) Вплив лідерства на ефективність діяльності установи соціальної сфери.
- 18) Діяльність керівника адміністративної служби в контексті ефективного забезпечення діяльності адміністративного апарату в установі соціальної сфери.
- 19) Документообіг в установі соціальної сфери: шляхи та методи ефективного забезпечення.
- 20) Загальні закономірності формування і розвитку установи соціальної сфери в умовах змін.
- 21) Особливості діяльності адміністративного персоналу організацій та чинники підвищення її ефективності.
- 22) Сучасні комунікативні стратегії як джерело та напрями реформування управління соціальною установою.
- 23) Антикризове управління установою соціальної сфери.

Контрольна робота № 2

Контрольна робота № 2 виконується у вигляді відповідей на запитання модульної контрольної роботи.

Питання модульної контрольної роботи:

- 1) Проаналізуйте структуру менеджерського корпусу соціальної роботи в Україні.
- 2) На прикладі конкретної установи соціальної сфери представте мету та завдання професійної діяльності керівника, проаналізуйте основні функції і ролі керівника установи.
- 3) Проаналізуйте діяльність будь-якої установи соціальної сфери з точки зору менеджменту.

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З ДИСЦИПЛІНИ

1. Поняття «менеджмент» та «управління». Порівняльна характеристика.
2. Поняття «менеджменту соціальної роботи». Об'єкт, суб'єкт, предмет, мета, завдання менеджменту соціальної роботи.
3. Об'єкт і суб'єкт менеджменту соціальної роботи.
4. Типологія менеджменту соціальної роботи.
5. Закони та закономірності менеджменту соціальної роботи. Закони управлінських відносин.
6. Принципи менеджменту соціальної роботи.
7. Методи менеджменту соціальної роботи.
8. Функції менеджменту соціальної роботи.
9. Ресурсне забезпечення менеджменту соціальної роботи.
10. Кадровий потенціал менеджменту соціальної роботи.
11. Менеджмент соціальної роботи як механізм реалізації соціальної політики.
12. Управлінські технології в системі менеджменту соціальної роботи.
13. Самоменеджмент як модель саморозвитку менеджерів соціальної роботи.
14. Сучасні інформаційні технології в менеджменті соціальної роботи.
15. Культура ділового спілкування менеджера соціальної роботи.
16. Організація як складова менеджменту соціальної роботи.
17. Час як ресурс менеджменту соціальної роботи.
18. Культура особистої праці менеджера.
19. Роль менеджера у формуванні іміджу та репутації організації соціальної сфери.
20. Інструменти менеджменту соціальної роботи.
21. Різновиди соціального менеджменту.
22. Менеджерський цикл у соціальній роботі.
23. Рівні управління. Трирівнева структура управління соціальною роботою.

24. Специфіка управління закладом соціальної роботи.
25. Основні якості сучасного менеджера.
26. Проектування як інструмент менеджменту соціальної роботи.
27. Контроль у менеджменті соціальної роботи.
28. Процесуальний характер менеджменту соціальної роботи.
29. Управлінська праця менеджерів соціальної роботи.
30. Самоменеджмент в управлінні соціальною роботою.
31. Соціальна політика як стратегія менеджменту соціальної роботи.
32. Кадровий потенціал менеджменту соціальної роботи.
33. Структура менеджментського корпусу соціальної роботи.
34. Ресурсне забезпечення менеджменту соціально-педагогічної роботи.
35. Сутність процесного, системного та ситуаційного підходів в управлінні соціальною роботою.
36. Менеджмент кризових ситуацій.
37. Управлінські ролі менеджера.
38. Вимоги до професійної компетенції менеджера.
39. Управлінська інформація, види та її властивості.
40. Кадровий потенціал та кадрова політика у соціальній роботі.
41. Значення і сутність ділового спілкування.
42. Особистісна і комунікаційна ефективність керівника установи
43. Ділове спілкування у системі менеджменту соціальної роботи
44. Види і форми управлінської комунікації. Форми і принципи управлінського спілкування.
45. Організація ділових переговорів. Ділові наради.
46. Стратегічне, оперативне та тактичне управління у сфері соціальної роботи. Складові та структура менеджменту соціальної роботи.
47. Нормативно-правові аспекти управління установою соціальної сфери
48. Делегування повноважень. Принципи ефективного розподілу повноважень.

49. Ефективність управлінської праці. Оцінка результативності праці. Критерії оцінювання.
50. Типи та стилі управління. Стиль керівництва як фактор ефективності управління.
51. Системи ділових і особистісних якостей менеджера в установі соціальної сфери. Вплив особистісних рис керівника на комунікацію в команді.
52. Час як ресурс менеджера соціальної роботи.
53. Управлінська компетентність та культура керівника установи
54. Оцінка менеджерських здібностей та визначення рівня здатності до управлінської діяльності.
55. Лідерство, вплив та влада у менеджменті соціальної роботи. Вплив лідерства на ефективність діяльності установи соціальної сфери.
56. Стратегічне управління й планування в установах соціальної сфери
57. Адміністративний супровід функціонування установи.
58. Управлінське рішення в менеджменті соціальної роботи
59. Контроль як функція управління соціальною роботою.
60. Управління комунікаціями та конфліктами в менеджменті соціальної роботи.
61. Управління ризиками в установах соціальної сфери. Особливості кризової комунікації.
62. Інформаційне забезпечення менеджменту соціальної роботи.
63. Сутність та роль інформації у менеджменті соціальної роботи.
64. Документаційне забезпечення управління. Система документообігу установи.
65. Інноваційний менеджмент та управління змінами.
66. Іміджотворча діяльність керівника установи. Роль менеджера у формуванні репутації організації соціальної сфери.

ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ДОСЯГНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання здобувачів освіти з дисципліни «Менеджмент соціальної роботи» здійснюється за допомогою засобів об'єктивного контролю ступеня досягнення результатів навчання.

Оцінювання проводиться на підставі оцінки рівня досягнутих компетентностей та результатів навчання магістра зі спеціальності «Соціальна робота», з використанням методів комплексної діагностики: семестровий контроль знань здобувачів освіти здійснюється за сумарною кількістю отриманих балів під час поточного контролю та екзаменаційного контролю.

Інформаційною базою, на підставі якої формуються засоби об'єктивного контролю ступеня досягнення результатів навчання є його тематика, завдання до самостійних та індивідуальних робіт, перелік літератури та методичних рекомендацій.

Оцінювання рівня досягнення результатів навчання здійснюється після виконання здобувачами освіти робочої програми у повному обсязі.

Оцінювання результатів навчання здобувачів денної форми навчання

Розподіл балів за 100-бальною шкалою						
Поточний контроль (ПК)					Екзаменаційний контроль (ЕК)	Разом за дисципліну
ППЗ	ВЛ, СР та Т	ІНДЗ 1	ІНДЗ 2	разом (ПК)	Письмовий іспит	
15	20	10	15	60	40	100

Оцінювання результатів навчання здобувачів заочної форми навчання

Розподіл балів за 100-бальною шкалою						
Поточний контроль (ПК)					Екзаменаційний контроль (ЕК)	Разом за дисципліну
ППЗ та СР	КР№1	КР№2	ІНДЗ 1	ІНДЗ 2	разом (ПК)	

15	10	10	10	15	60	40	100

де: ППЗ – оцінка за виконання обов’язкових поточних практичних завдань;

ВЛ – відвідування лекцій;

СР – самостійна робота;

Т – тестовий контроль;

КР – контрольна робота;

ІНДЗ – оцінка за виконання індивідуального науково-дослідного завдання;

ПК – загальна кількість балів за поточний контроль.

Вид роботи	Максимальний бал	Якісна характеристика виконаного завдання
ІНДЗ 1) проходження сертифікованого онлайн-курсу	10	- надання сертифіката про проходження тематичного сертифікованого онлайн-курсу на платформі відкритих онлайн-курсів Prometheus+; - презентація для інших здобувачів академічної групи основних аспектів змісту пройденого онлайн-курсу з висвітленням найбільш цікавої інформації на останньому занятті з дисципліни під час захисту ІНДЗ
ІНДЗ 2) розробка й презентація стратегії інноваційного розвитку установи соціальної сфери або аналіз діяльності установи соціальної сфери на предмет проведення послідовної комунікаційної політики (на вибір)	15	– актуальність інформації, наданої у індивідуальній науково-дослідній роботі для вирішення актуальних проблем управління установою соціальної сфери»; – рівень обізнаності з фактичним матеріалом, термінологією та поняттями, вміння застосовувати отримані знання на практиці; – змістовність, конкретність, достатня повнота викладення питання; – творчий підхід до розробки змісту завдання, рівень самостійності та глибина розкриття змісту, висновків та наданих рекомендацій; – якість підготовленої презентації й захисту індивідуального завдання, вміння мотивувати та переконувати, культура мови доповідача.
Доповідь (КР № 1) Заочна форма	10	– структура доповіді (вступ, мінімум два пункти плану, список використаної літератури та джерел, висновки, обсяг змістовної частини – 5- 10 сторінок);

<p>навчання</p>		<p>-якість джерел інформації та змісту роботи; -рівень самостійності та глибина осмисленості вступу та висновків; -рівень обізнаності з фактичним матеріалом, термінологією та поняттями; -вміння аналізувати, порівнювати, класифікувати та узагальнювати матеріал. -якісна презентація індивідуального завдання;</p>
<p>Модульна контрольна робота (КР №2) Заочна форма навчання</p>	<p>10</p>	<p>– Здобувач в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань використовуючи при цьому обов’язкову та додаткову літературу, змістовність, конкретність, достатня повнота викладення питання, завершеність викладення кожної думки - (10 балів). – Здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов’язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки (8 балів). – Здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки (6 балів). – Здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності (4 бали). – Здобувач частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки (2 бали). – Здобувач не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань (0 балів).</p>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Колбіна Л. А. Менеджмент соціальної роботи : навч. посіб. / Л. А. Колбіна. Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2017. 406 с.
2. Мальська М.П., Білоус С.В. Менеджмент організацій: теорія та практика. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної та практичної літератури, 2019. 190 с.
3. Тимошко Г. М. Менеджмент соціальної роботи: навчальний посібник. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2011. 308 с.
4. Тернавська Т.А., Раєвська Я.М., Мельник Ж.В. Менеджмент соціальної роботи: навчально-методичн. посібн.. Кам'янець-Подільський: Видавець Панькова А.С., 2020. 262 с.
5. Управління діяльністю соціальних служб: метод. посібник / за ред. О. Іванова, Н. Гусак ; ПРООН в Україні, Проект «Підтримка реформи соціального сектору в Україні». К. : К.І.С., 2013. 178 с.

Допоміжна

1. Дячук В. П. Іміджологія. Соціокультурний вимір : навч. посіб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 308 с.
2. Кабусь Н.Д. Обґрунтування змісту професійної підготовки магістрів з соціальної роботи до управлінської діяльності в установах соціальної сфери Стаття Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки». Черкаси: ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2023. № 2. С. 186-192.
3. Мармаза О. І. Менеджмент освітньої організації : навч.-метод. посіб. Харків : Щедра садиба, 2017. 126 с.
4. Назарчук Т.В., Косіюк О.М. Менеджмент організацій : навч. посібн. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 560 с.
5. Скібіцька Л.І., Матвеев В.В., Щелкунов В.І., Подреза С.М. Антикризовий менеджмент. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної та практичної літератури, 2017. 584с.
6. Стадник В. В., Йохна М. А. Інноваційний менеджмент. Київ : Академвидав, 2011. 464 с.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua>
2. Державна служба зайнятості України. Офіційний сайт Державної служби зайнятості України. URL: <http://www.dcz.gov.ua/>
3. Електронна бібліотека Наукова періодика України. URL: <http://www.irbisnbuv.gov.ua/>
4. Електронний репозитарій бібліотеки ХНПУ імені Г. С. Сковороди. URL: <http://dspace.hnpu.edu.ua/>
5. Міністерство освіти і науки України. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <http://mon.gov.ua>
6. Міністерство соціальної політики України. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <http://www.msp.gov.ua>
7. НБУ імені В. Вернадського. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>
8. Освітній портал «Освіта UA». Режим доступу : <http://osvita.ua>.
9. Освітній портал «Педагогічна преса». URL: <http://pedpresa.ua/category/ofitsiyno>.
10. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <http://portal.rada.gov.ua>.
11. Офіційний сайт Департаменту науки і освіти ХОДА. URL: <http://dniokh.gov.ua>.
12. Офіційний сайт Департаменту освіти Харківської міської ради. URL: <http://www.kharkivosvita.net.ua>.
13. Офіційний сайт Інституту підвищення кваліфікації педагогічних працівників і менеджменту освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди. URL: <http://ipohnpu.in.ua>.
14. Офіційний сайт Національної академії педагогічних наук України. URL: <http://naps.gov.ua>.
15. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>.
16. Урядовий портал. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
17. Українські підручники он-лайн. URL: <http://pidruchniki.ws>

МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання індивідуального науково-дослідного завдання

Н.Д. Кабусь

для здобувачів денної та заочної форми навчання
другого (магістерського) рівня вищої освіти
факультету соціальних і поведінкових наук
спеціальності 231 «Соціальна робота»

Кафедра соціальної роботи і соціальної педагогіки
ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Формат 60x90/16.

Гарнітура Times New Roman.

Підписано до друку 16.08.2023.

Умов. друк. арк. 0,91.

Електронне видання